

Asia: VN/12528/2019

Lausuntopyyntö osallisuustyöryhmän vammaispalvelulainsäädännön uudistusta koskevista ehdotuksista

Lausunnonantajan tausta

1 Lausunnonantaja on

Jokin muu taho/henkilö

Mikä

Poliittinen puolue

Työryhmän ehdotukset kokonaisuutena

- 2. Voidaanko työryhmän ehdotuksilla vahvistaa vammaisten henkilöiden osallisuutta heitä koskevien palveluiden asiakasprosesseissa? (Raportin luku 2, s. 14-47)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

- 3. Voidaanko työryhmän ehdotuksilla vahvistaa vammaisten henkilöiden oikeutta yksilöllisiin tarpeisiin perustuviin palveluihin? (s. 14-47)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

1 § 1 momentin 3 kohta

- 4. Kannatatteko ehdotettua muotoilua, jonka mukaan lain tarkoituksena olisi tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista? Rauenneessa hallituksen esityksessä käytettiin termiä itsenäinen suoriutuminen itsenäisen elämän sijaan. (s. 14)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Vasemmistoliiton mielestä itsemääräämisoikeus tulee asettaa kaiken vammaispolitiikan lähtökohdaksi. Vammaisella henkilöllä on oltava mahdollisuus valita miten, missä ja kenen kanssa hän asuu, perustaa perheen, liikkuu, käy töissä, opiskelee, harrastaa tai osallistuu yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Itsenäinen elämä on hyvä käsite. Vammaisille tulee mahdollistaa itsenäinen elämä, vaikka he eivät voisi suoriutua itsenäisesti kaikista päivittäisistä askareista.

1 § 1 momentin 4 kohta

- 5. Kannatatteko vammaisen henkilön edun lisäämistä palvelujen turvaamista koskevaan kohtaan? (s. 14)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

1 §:n perustelut

- 6. Kannatatteko 1 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 19-27)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

3 §:n 3 momentti

- 7. Kannatatteko lisäysehdotusta, jonka mukaan vammaisella henkilöllä olisi oikeus käyttää hänelle soveltuvaa kommunikointikeinoa hänen osallisuutensa ja osallistumisensa tukemiseksi? (s. 15)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

- 8. Kannatatteko lisäsehdotusta, jonka mukaan vammaista henkilöä olisi tarvittaessa tuettava tiedon saannissa sekä oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa? (s. 15)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

3 §:n perustelut

- 9. Kannatatteko 3 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.27-32)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Vammaispalveluita on kehitettävä asiakaslähtöisesti niin, että eri-ikäisille ja eritarpeisille ihmisille on tarjolla heille sopivia palveluita. Vammaisten on päästävä osallistumaan itseään koskevaan päätöksentekoon.

4 § Palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma

- 10. Työryhmä ei ehdottanut palvelutarpeen arviointia ja asiakassuunnitelmaa koskevaan pykälään muutosta. Oletteko samaa mieltä siitä, että muutosta ei tarvita (s. 15)**

Ei kantaa

Vapaamuotoiset perustelut

-

4 §:n perustelut

- 11. Kannatatteko 4 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 32-35).**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

5 § 1 momentti

- 12. Kannatatteko ehdotusta siitä, että vammaisen henkilön palveluja koskevat päätökset olisi tehtävä toistaiseksi voimassa oleviksi tietyin edellytyksin? (s. 16)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Päätösten tulisi olla pääasiassa toistaiseksi voimassa olevia. Määräaikaiset päätökset tulisi aina joutua perustelemaan. On nöyryyttävää hakea samaa palvelua toistuvasti uudelleen. Jatkohakemusten poisjäänti säästää myös virkamiehen työaika.

Vammaisten on päästävä osallistumaan itseään koskevaan päätöksentekoon.

Hyvinvointivaltion on taattava tarpeen mukaiset palvelut eri elämänvaiheissa toimintakyvyn ja ihmisen omien voimavarojen tukemista ja itsemääräämisoikeuden toteutumista painottaen. Yhteiskunnan on pystyttävä takaamaan tarpeenmukaiset vammaispalvelut ihmisen ikään katsomatta.

13. Ovatko määräaikaisen päätöksen edellytykset, joiksi ehdotetaan henkilön omaa etua, yksilöllistä tilannetta tai palvelun luonnetta, määritelty tarkoituksenmukaisesti? (s. 16)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Toistaiseksi voimassa olevia päätöksiä tulee säännöllisesti arvioida ja tehdä tarvittavia muutoksia, mikäli henkilön elämäntilanteen tai terveydentilan muutos, etu tai muut olosuhteet sitä edellyttävät.

5 § 2 momentti

14. Kannatatteko ehdotusta siitä, että asiakkaan esittämästä avun ja tuen tarpeesta tai palvelun toteuttamistavasta voitaisiin poiketa vain perustellusta syystä, joka olisi kirjattava päätökseen? (s.16)

Ei kantaa

Vapaamuotoiset perustelut

Kommentti: Henkilö ja hänen läheisensä tuntevat parhaiten oman tilanteensa ja avuntarpeensa. Yksilölliset tarpeet ja tilanteet tulee ottaa huomioon palveluista päätettäessä. Kuitenkin perustellusta syystä asiakkaan esittämästä palvelutarpeesta on voitava poiketa.

5 § 3 ja 4 momentit

15. Kannatatteko vammaisen henkilön perheen ja läheisten tukemista koskevia ehdotuksia? (s. 16)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

16. Kannatatteko 5 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.35-44)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

36 § Palvelutarpeen arviointi

17. Kannatatteko palvelutarpeen arviointia koskevaan pykälään tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 17)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

18. Kannatatteko 36 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.44-45)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

39 § 1 momentti

19. Kannatatteko ehdotettua lisäystä, jonka mukaan asiakassuunnitelma olisi laadittava yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa omaisen, läheisen tai muun asiakkaan edustajan kanssa? (s. 18)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

39 § 2 momentti

20. Kannatatteko ehdotettua lisäystä siitä, että asiakassuunnitelma sisältäisi asiakkaan ja tarvittaessa asiakkaan läheisen ehdotuksen palveluiden tuottamistavasta, jolla voidaan parhaiten vastata asiakkaan tarpeisiin? (s.18)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

21. Kannatatteko ehdotusta, että pykälään lisättäisiin arvio asiakkaan vahvuuksista ja voimavaroista sekä toimintakyvystä? (s.18)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

Positiivisen vahvistaminen ja myönteisten asioiden huomioiminen on tärkeää.

22. Kannatatteko ehdotettuja lisäyksiä asiakkaan läheisen näkemyksen huomioon ottamisesta asiakassuunnitelmaa laadittaessa? (s. 18)

Kyllä

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Vammaisille ihmisille ja heidän omaisilleen on oltava tarjolla kootusti selkokielistä tietoa siitä, millaisia palveluita on olemassa ja miten sekä mistä niitä voi hakea. Kunnissa tulee olla erikseen ammattilaisia, jotka neuvovat vammaisia ihmisiä ja heidän perheitään, tarvittaessa selkokielisesti.

39 §:n perustelut

23. Kannatatteko 39 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 45-46)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

Kantola Marja-Liisa
Vasemmistoliitto rp